

Halfjaarverslag 2026

Stichting Straatpastoraat Leiden

Waar we voor staan

Oog en oor voor iedereen

Stichting Straatpastoraat Leiden heeft aandacht voor mensen die hun leven grotendeels op straat doorbrengen. Dat geldt voor mensen die dakloos zijn, maar ook voor mensen die een thuis missen, snakken naar ruimte, weg van de onrust in hun hoofd, of juist op zoek zijn naar gezelschap. Soms kan het leven mensen in de problemen brengen of maakt men zelf keuzes die anders uitpakken dan gehoopt. Niemand hoort op straat te staan en ieder mens heeft recht op aandacht.

De straatpastor is aanspreekbaar op grote en kleine zaken. Bij haar kun je je verhaal kwijt. Of het nu alledaagse dingen betreft of de grote vragen van het leven. Gesprekken zijn altijd vertrouwelijk, tenzij iemand zelf aangeeft dat de kwestie ook besproken mag worden met anderen.

Het straatpastoraat wil duidelijk maken dat je als mens niet alleen staat. Dat er iemand is bij wie je aan kunt kloppen met je vragen of gewoon even bij kunt kletsen over dingen die je bezighouden. Iemand die je onvoorwaardelijk aanvaardt voor wie je bent.

In die zin heeft de straatpastor wel iets weg van een reisgenoot. Iemand die je onderweg toevallig tegenkomt en met wie je in gesprek raakt. Soms tref je iemand die echt kan luisteren, bij wie je je verhaal kwijt kunt en die je gaandeweg helpt om zelf te ontdekken welke keuzes je wilt maken.

Pastoraat betekent herderschap. Zorg hebben voor de ander. Eigenlijk zijn we allemaal geroepen herder voor elkaar te zijn: 'je broeders of zusters hoeder' heet dat in Bijbelse termen.

Voor het straatpastoraat is het christelijk geloof een bron van inspiratie voor ons dagelijks werk, maar we zijn er niet op uit om mensen te bekeren. Dus of je nu christen bent, joods of moslim, hindoe of iemand met een andere of zonder godsdienstige voorkeur, dat is ons om het even. De straatpastor heeft oog en oor voor iedereen. Bij ons is iedereen welkom.

Dutje in de zon

Op een van de eerste warme dagen van het jaar zit ik tijdens een van mijn presentie momenten in de stad op een bankje in Park de Put. Al snel komt een bekende dakloze man daar ook. Ik nodig hem uit voor een gesprekje en hij komt naast me zitten. We praten ongeveer vijf minuten en dan valt hij in slaap in de zon. Hij zit naast me te slapen, maar ik blijf op de bank zitten zodat we ons gesprek voort kunnen zetten als hij wakker wordt.

Terwijl ik daar zit, valt het me op hoe mensen naar hem kijken. Het is mooi weer en het is best druk in het park, dus er zijn veel voorbijgangers. Aan deze man is duidelijk te zien dat hij buiten slaapt. Hij heeft kleren aan die eigenlijk te warm zijn voor dit weer, zijn badslippers zijn kapot, zijn teennagels erg lang, zijn voeten vies, zijn haren zijn ongekamd. Het is aan de voorbijgangers duidelijk te zien dat zij dit ook zien. Het raakt me hoe er met afkeurende blikken en soms zelfs een soort walging naar hem gekeken werd. Ik vind het jammer dat er

zo naar hem gekeken wordt en ben blij voor hem dat hij zijn ogen dicht heeft en dit niet hoeft te zien.

Pastoraat

De kern van het straatpastoraat is onze aanwezigheid op de plekken waar het dagelijks leven van dak- en thuisloze mensen zich afspeelt. We zoeken mensen op binnen ons netwerk, zowel op straat als in opvanglocaties en inloophuizen, maar ook in het ziekenhuis of in detentie. Daarnaast bezoeken we mensen in hun woonomgeving en ontmoeten we hen tijdens de maandelijkse vieringen en onze activiteiten.

De contacten die we hebben kennen verschillende vormen. Soms zijn deze kort en vluchtig, soms ontwikkelen ze zich tot langdurige en intensieve relaties. Onze gesprekspartners bepalen zelf waarover zij willen spreken en hoe het contact vorm krijgt. Wij bieden ruimte die de ander op een eigen wijze mag invullen. Bij de straatpastor hoeft niets en zijn er geen verwachtingen. Het zijn is genoeg en vormt de basis van het contact.

De opbrengsten van deze ontmoetingen laten zich niet eenvoudig in cijfers uitdrukken. Wel krijgen we zicht op onze betekenis via de ervaringen en reacties van de mensen zelf. Bijvoorbeeld door een simpele uitspraak als: "Waar was je vorige week? Ik heb je gemist." Toen ik een keer mijn bezoek aan het inloophuis verplaatst had naar een andere dag. Of de vrouw die na jaren van dakloosheid nog maar zeer sporadisch contact met ons had, maar wel contact opnam toen ze ziek werd. Ze zei: "Nu heb ik een pastor nodig, dus ik bel je." Of wanneer je de jongeren in de opvang een nieuwe bewoner over je hoort vertellen: "Dat is Marie, zij is de Straatpastor. Zij komt elke week op maandag en tegen haar kan je alles vertellen, want zij veroordeelt je niet." Zo weten we wat we voor de mensen in ons netwerk betekenen.

De straatpastores aan het werk

Wekelijkse bezoeken

Wekelijks worden de drie opvanglocaties van Stichting de Binnenvest en inloophuis Lumen bezocht.

Femke is aanwezig in het Sociaal Pension en bij De Nieuwe Energie. In het Sociaal Pension loopt zij wekelijks mee met de veegploeg, een groep bewoners die dagelijks de stad ingaat om zwerfafval op te ruimen. Aansluitend eet zij ze mee tijdens de lunch. De Nieuwe Energie bezoekt zij rond etenstijd. Daarnaast gaat zij ongeveer eens per twee weken langs bij het Inloophuis van Lumen.

Marie bezoekt wekelijks De Nieuwe Energie aan het einde van de middag en is 's avonds aanwezig bij de jongerenopvang aan het Maansteenpad. Daar komt zij rond etenstijd om de jongeren te ontmoeten, te helpen met koken en met de groep mee te eten. De invulling van de avond varieert: soms worden er spelletjes gedaan of een puzzel gemaakt, soms ontstaan er groepsgesprekken over thema's die de jongeren bezighouden. Ook individuele

gesprekken met jongeren en contact met medewerkers vormen een belangrijk onderdeel van haar werk. Daarnaast onderneemt Marie activiteiten buiten de opvang, vaak één-op-één of in kleine groepjes, afhankelijk van de behoeften en wensen van de jongeren. Denk aan een avond naar de bioscoop, het maken van een wandeling of samen ergens eten. Ook onderhoudt ze contact met jongeren die de opvang hebben verlaten, wanneer zij dat prettig vinden.

Vogelverschrikker

Tijdens een van mijn presentie momenten in de stad strijk ik neer op een bankje bij het centraal station om mijn lunch op te eten. Dit is een plek waar veel mensen uit onze aandachtsgroep zich ophouden en het duurt dan ook niet lang voordat ik een gesprek heb met een vrouw die in de daklozenopvang verblijft. Terwijl we praten komen er steeds meer meeuwen om ons heen staan die azen op mijn boterham.

De vrouw besluit de meeuwen weg te jagen door er met haar rollator naartoe te lopen. Het werkt, we zijn verlost van de meeuwen en ik kan mijn boterham weer rustig opeten terwijl we praten.

Uitvaarten en overlijdens

De straatpastores worden ook betrokken bij geestelijke ondersteuning rondom het levenseinde en het begeleiden van uitvaarten. Daarnaast kunnen ze ook van betekenis zijn bij rouw en verlieservaringen. In het eerste half jaar van 2026 zijn er geen overlijdens aan ons gemeld, dus is er in dit licht geen bijstand verleend.

Beautydag

De jaarlijkse beautydag voor vrouwen wordt georganiseerd in samenwerking met M25. M25 is een organisatie die jongeren in de leeftijd 12 tot en met 17 jaar ondersteunt om zich belangeloos in te zetten voor en op te trekken met kwetsbare groepen in de samenleving. De naam M25 komt van de werken van barmhartigheid zoals omschreven in Mattheüs 25.

Stichting Straatpastoraat Leiden heeft een aantal samenwerkingen met M25, waaronder de beautydag. Dit jaarlijks terugkerende evenement wordt altijd goed bezocht en positief beleefd. De beautydag wordt op dit moment gepland voor de maand augustus.

Straatpastoraatdag

Woensdag 25 februari organiseerden Femke en Marie een Straatpastoraatmiddag voor het netwerk van Stichting Straatpastoraat Leiden. Diverse fondsen, kerken, moskeeën en partnerorganisaties werden uitgenodigd op Diaconaal Centrum De Bakkerij om inzicht te geven in de werkzaamheden van de straatpastores en de drempel om zelf aandacht te schenken aan mensen op straat lager te maken. Meer dan 25 personen hadden zich aangemeld.

De middag begon met een presentatie door Femke en Marie over de dak- en thuisloosheid, de werkzaamheden als straatpastores en tips om zelf contact te maken met mensen op straat. Vervolgens hebben we een stadswandeling gemaakt met Tristan, een voormalig dakloze, ex-gedetineerde en ex-verslaafde. Tijdens de wandeling was er gelegenheid om elkaar beter te leren kennen en vragen te stellen aan Tristan over het leven op straat. Na afloop was er een informele borrel op De Bakkerij.

Door de bezoekers werd de dag als indrukwekkend en verbindend ervaren. Door letterlijk mee te lopen in de gang en wandel van een voormalig dakloze mede-Leidenaar werd het beter invoelbaar hoe het leven er voor onze aandachtsgroep uit ziet. Bovendien gaf Tristan praktische handvatten over wat je kunt doen voor mensen die dak- en thuisloos zijn. De meest laagdrempelige tip uit zijn ervaring: “Erken iemands bestaan. Oogcontact, een knikje, gedag zeggen. Het allerpijnlijkst aan dakloos zijn is dat mensen je negeren, doen alsof je niet bestaat, of op je neerkijken. Alsof je een stuk vuil bent. Als een ander dat al over je denkt, wat let je dan om je als een stuk vuil te gaan gedragen?”

We kijken terug op een bijzondere bijeenkomst waarin verbinding en medemenselijkheid centraal stonden. Een bijeenkomst die zeker voor herhaling vatbaar is!

Adressenboekje

Ik ben op bezoek bij een dame die ik ken uit de Nieuwe Energie. Ze heeft een eigen plekje gekregen. Of ik bij haar langs wil komen. Dat wil ik wel, natuurlijk. De deur staat al open, ik word verwacht en hartelijk onthaald. We spreken uitgebreid over wat de vrouw heeft meegemaakt de afgelopen jaren. Er klinkt eenzaamheid en verloren vertrouwen door in haar woorden. Door lichamelijk klachten lukt het haar niet om de dozen uit te pakken, terwijl er in een van die dozen zich een adressenboekje bevindt. De sleutel tot contact met de buitenwereld. Wil ik haar misschien een keer helpen de dozen uit te pakken? Samen op zoek naar het boekje? Ja, dat wil ik wel, zeg ik haar. De vrouw is verrukt. Na ons gesprek krijg ik een stevige handdruk en een zakje thee mee. “Omdat je de thee zo lekker vond.” De dag na ons gesprek krijg ik een smsje. Het adressenboekje is terecht. Een klein wonder.

Boottocht

Op 8 juni was het weer zover: de jaarlijkse boottocht van M25 en het Straatpastoraat. Om 10.00 uur stroomde de Haven langzaam maar zeker vol met onze contacten van het Sociaal Pension, de Nieuwe Energie, het Maansteenpad, inloophuis Lumen, De Bakkerij, de maandelijkse kerkdienst en andere belangstellenden. Met bijna 70 zielen aan boord vertrok de Triton om 11.00 uur vanuit Leiden richting de Kaag.

Na het vertrek kreeg iedereen een drankje en vulde geroezemoes van gezellige gesprekken de boot. Toen we de stad achter ons lieten en door het Hollandse landschap voeren, stelde Faridah voor een optreden te geven: een Perzische dans. Ademloos keken we naar deze spontane show. Een paar mensen durfden zelf mee te dansen met Faridah.

Kort daarna was het tijd voor de lunch: een kop soep, twee broodjes en een kroket. Even werd het heel stil op de boot. Een teken dat iedereen aan het genieten was van al dat heerlijk.

Boottocht 2026

Vervolgens deelden de jongeren van M25 bingokaarten uit. Geen gewone bingo met getallen, maar een bingokaart met antwoorden op de vragen die de jongeren stelden. “Wat is het grootste orgaan van de mens?” En: “Wat is de hoofdstad van Frankrijk?” Al gauw hoorden we “Bingo!”. Jordy sleepte de eerste prijs binnen: een reep chocolade. En warempel, kort daarna had hij nog een keer prijs. Hij had het geluk aan zijn kant met de bingo. Nadat een aantal anderen nog in de prijzen waren gevallen, kreeg Faridah de microfoon om een lied in het Farsi te zingen. De andere bootgangers klaptten mee. Zo maakten we er samen een feestje van.

Tegen tweeën kwam de stad weer in zicht. Na een aantal grote applauzen voor de jongeren van M25 en kapitein Diederik en zijn crew ging iedereen vrolijk en voldaan van boord. We kijken terug op een heerlijke boottocht. Er is gedronken en gegeten, gelachen en gepraat. De weergoden waren ons goed gezind. De hele tocht is het droog gebleven, met een klein zonnetje en prachtige Hollandse luchten.

Privéconcert

In de grote zaal van Nieuwe Energie ben ik in gesprek met twee mannen. Op een gegeven moment voegt zich een jonge vrouw bij ons. Ze is mager, heeft haar pols in het verband, maar ze heeft energie voor tien. Ze vertelt honderduit. Haar energie lijkt wat overweldigend voor de mannen. Ik vraag haar of ze even samen naar buiten wil, zo te horen heeft ze veel te vertellen. “Graag!” We zoeken een plekje in de zon en ik luister aandachtig naar haar. Ze deelt verhalen over haar jeugd, haar relatie, het gezin waar ze uit komt, hoe ze in de Nieuwe Energie terecht is gekomen en meerdere keren komen anekdotes over haar geliefde kat aan bod. “Er heeft nog nooit iemand zo lang naar me geluisterd. Mensen vinden me altijd te druk.” zegt ze opeens. Ik vraag haar hoe dat voor haar is, dat er naar haar geluisterd wordt. Er valt een stilte. Alsof ze zoekt naar de betekenis van dit samenzijn. En dan een verrassend antwoord. “Ik kan ook zingen! Wil je het horen?” Natuurlijk wil ik het horen! Lieder uit *The Sound of Music*, *Jesus Christ Superstar* en *Mary Poppins* passeren de revue. Daar op de kapotte plastic stoelen in de zon krijg ik een privéconcert. Even verandert mijn gesprekspartner in een musicalster, zichtbaar genietend van het podium dat haar wordt geboden.

Vieringen

De vieringen hebben een vaste, herkenbare opbouw en bieden daarmee structuur en rust. We beginnen met het aansteken van de Paaskaars, gevolgd door gebed en het zingen van een vast openingslied. Vervolgens lezen we een Bijbeltekst.

Na de lezing gaan we met elkaar in gesprek. Aan de hand van enkele vragen verkennen we de tekst en de betekenis ervan voor het dagelijks leven. Bezoekers worden uitgenodigd om hun gedachten te delen: wat spreekt hen aan, wat roept de tekst op en op welke manier raakt deze aan hun eigen ervaringen? Door samen te luisteren, vragen te stellen en verschillende perspectieven te delen, ontstaat er vaak een verdiepend gesprek. Daarbij blijft het niet alleen bij de tekst zelf, maar komt ook het persoonlijke leven van de deelnemers regelmatig aan bod. Een voorbeeld hiervan is de viering waarbij we Psalm 23 lazen. Bij twee bezoekers was dit de tekst geweest op de uitvaart van een geliefde. Dit zorgde voor een waardevol en open gesprek.

Na dit moment van uitwisseling zingen en bidden we opnieuw. We steken een kaarsje aan voor hen die dat nodig hebben en sluiten de viering af met een zegenbede. Aansluitend is er ruimte om samen na te praten. Onder het genot van koffie en iets lekkers wordt er informeel verder gesproken over de viering en wat deze bij mensen heeft losgemaakt.

Goede timing

Op het moment dat ik bezig ben met de voorbereidingen voor de maandelijkse viering loopt er een man De Bakkerij binnen. Hij zegt op zoek te zijn naar hulp omdat hij dakloos is. Het is winter en het is koud, dus ik bied hem aan om even te gaan zitten en een kopje koffie te drinken. Ik vraag hem hoe hij wist dat er iemand van het straatpastoraat aanwezig zou zijn

op deze zondag. De man vertelt dat hij dat niet wist en dat hij gewoon op goed geluk naar De Bakkerij gekomen was om hulp te zoeken. Goede timing van deze meneer!

Terwijl hij zijn koffie drinkt vertelt hij mij in gebroken Engels dat hij een Poolse arbeidsmigrant is die dakloos is sinds hij een paar maanden daarvoor zijn werk verloor. Hij heeft het koud in de winter en is op zoek naar nieuwe schoenen. Gelukkig heb ik nog een paar schoenen van mijn man op mijn kantoor staan. Ze passen hem en hij neemt ze dankbaar aan. Ik bied hem nog aan om ook kleding en ondergoed uit ons kleine voorraadjie mee te nemen, maar hij geeft aan dat de schoenen voldoende zijn. Hij blijft in De Bakkerij om mee te doen met de viering en bedankt ons na afloop hartelijk.

Even voorstellen

Willem van Reijendam

Femke is van juni tot en met december met verlof omdat zij haar tweede kindje verwacht. Tijdens haar afwezigheid werkt Marie een dag extra, 16 uur in totaal, en komt Willem van Reijendam Stichting Straatpastoraat Leiden voor een dag in de week (dinsdag) versterken.

Willem is predikant in opleiding aan het Remonstrants Seminarium en studeert daarnaast theologie aan de VU. Voorheen is Willem werkzaam geweest in de journalistiek, als correspondent en redacteur bij onder meer de NOS, het Financieele Dagblad, RTV Noord, het Dagblad van het Noorden en Trouw. Wij zijn blij met zijn komst en zijn ervan overtuigd dat hij een waardevolle vervanger is tijdens het verlof van Femke.

Puzzel

Een van de jongeren van het Maansteenpad vindt het soms lastig om contact te maken met andere mensen. Puzzelen is daardoor een fijne manier om in verbinding te komen met elkaar. Je hoeft elkaar niet aan te kijken, er wordt niets verwacht, het is niet ongemakkelijk als er stiltes vallen. Je bent immers samen bezig aan een puzzel, dat vergt concentratie. Na een tijdje ontstaan er vaak de mooiste gesprekken, direct de diepe in. Herinneringen van vroeger, metaforen voor het leven, grootse inzichten. Zo ook deze keer. “Eigenlijk is het leven ook een soort puzzel. Soms moet je heel lang kijken voordat je door hebt waar een stukje hoort. En soms is er gewoon een stukje kwijt. Dat moet je dan accepteren.”

Bestuur

Niels Bakker: voorzitter

Pier Tolsma: secretaris tijdens het gehele jaar en penningmeester tot 3 juni 2026

Jenny van den Hout: penningmeester per 3 juni 2026

Ilse Spruit: lid

Sandra Breugem: lid

Postadres

Diaconaal Centrum De Bakkerij,

Oude Rijn 44b, 2312 HG Leiden

E: secr@straatpastoraatleiden.nl

Bankrekeningnummer:

IBAN: NL 21 TRIO 0390.4908.14

Straatpastor Femke Post (momenteel met zwangerschapsverlof tot 6 januari)

M: 06-28109931

E: pastor@straatpastoraatleiden.nl

Straatpastor Marie van der Gaag

M: 06-29133745

E: marie@straatpastoraatleiden.nl

Aanwezig op maandag en donderdag

Straatpastor Willem van Reijnendam (1 juli tot en met 31 december 2026)

M: 06-28109931

E: pastor@straatpastoraatleiden.nl

Aanwezig op dinsdag

Werkplek en uitvalsbasis:

Diaconaal Centrum De Bakkerij

Oude Rijn 44b

2312 HG Leiden

W: www.straatpastoraatleiden.nl

Subsidianten

Het werk van de Stichting Straatpastoraat Leiden werd in het eerste half jaar van 2026 mogelijk gemaakt door donaties van verschillende particulieren, kerkelijke gemeenten en fondsen. Onze dank gaat onder meer uit naar:

- Stichting HVL
- Stichting Kansfonds (Fonds Franciscus)

- Franciscusstichting Leiden
- Stichting H.L. Leiden
- R.D.O Balije van Utrecht
- Stichting Rotterdam
- Diaconie Protestantse Gemeente Voorschoten
- Christelijke Gemeente Langebrug
- Oud-Katholieke Kerk Leiden
- Marekerk
- Nederlands Gereformeerde Kerk Leiden-Herengrachtkerk